

Årsmelding 2019

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Naturskog Nedalsfjell, Foto: Tom Hellik Hofton

Forord

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble opprettet 5. desember 2008, og forvaltningsmyndigheten er lagt til de berørte kommunene ved et statlig oppnevnt lokalt styre. Trillemarka-Rollagsfjell er ca. 155 km² og ligger i kommunene Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal.

Årsmeldingen for 2019 oppsummerer forvaltningens arbeid gjennom året.

Rollag, februar 2020

Dag Lislien (sign)
Leder forvaltningsstyret

Hege Jaren (sign)
Verneområdeforvalter

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Postadresse: Postboks 325, 1502 Moss
Telefon: 32266816
E-post: hege.jaren@fylkesmannen.no
Hjemmeside: www.trillemarkarollagsfjell.no

Innhold

1	ADMINISTRASJON OG ORGANISERING	s. 4
2	STATUS OG AKTIVITETER I 2019	s. 5
2.1	Generelt	s. 5
2.2	Administrasjon og møteaktivitet	s. 5
2.3	Besøksforvaltning	s. 5
2.4	Frivillig skogvern	s. 6
2.5	Informasjon og formidling	s. 6
2.6	Statens naturoppsyn (SNO) og politiet	s. 6
2.7	Tilrettelegging i verneområdet	s. 7
2.8	Tilrettelegging i randområdet	s. 7
2.9	Saker til behandling	s. 8
Vedlegg 1	Økonomisk tildeling ESS	s. 9
Vedlegg 2	Behandlede saker, Miljøvedtaksregisteret	s. 10

Administrasjon og organisering

**Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble vernet 5. Desember 2008.
Forvaltningsmyndigheten er delegert til et statlig oppnevnt lokalt
forvaltningsstyre.**

Medlemmer til styret foreslås av de berørte kommunene, men oppnevnes formelt av Miljødirektoratet. Funksjonstiden for medlemmene følger kommunestyreperioden. Forvaltningsstyret står selv for konstituering. Verneområdeforvalter er ansatt hos Fylkesmannen i Oslo og Viken, men har kontorlokalisering i Rollag. Forvalter er underlagt styret i alle saker som angår forvaltning av verneområdet.

Det er etablert god og regelmessig kontakt mellom forvaltningsmyndigheten og Statens naturoppsyn (SNO) lokalt.

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat 2019:

<u>Hovedmedlem</u>	<u>Vara</u>	<u>Kommune</u>
Dag Lislien (leder)	Olav Traaen	Rollag
Anne Kristine Norman (nestleder)	Torstein Aasen	Sigdal
Tore Kravik	Kristian Hvaale	Nore og Uvdal
Kjell-Tore Finnerud	Kari Johanne Foss	Sigdal
Frøydis Hansen Aasen	Øystein Morten	Rollag

Status og aktiviteter 2019

2.1 Generelt

Verneforskriften er førende for forvaltningen av verneområdet, og forvaltningsplanen utdyper og konkretiserer bestemmelsene i verneforskriften.

Lokal forvaltning og lokalt engasjement legger til rette for god kontakt med lokalmiljø og brukerinteresser, noe som bidrar til involvering av lokalt initiativ og medvirkning der dette er mulig. En betydelig del av henvendelsene til forvaltningen løses gjennom informasjon og dialog med brukerinteressene, og er derfor ikke alltid synliggjort gjennom formell saksbehandling.

Verdien av et forvaltningsstyre med lokal tilhørighet kommer til syne i form av ekte engasjement og lav terskel for kontakt mellom sekretariat, styre og brukerinteresser. Dette utnyttes ved at styret involveres i det løpende arbeidet med forvaltning gjennom informasjon og diskusjoner rundt prinsippaker og forventede problemstillinger. Dette bidrar til at styret får et bedre grunnlag for å gjøre vedtak i tråd med rammene som er gitt gjennom verneforskrift og forvaltningsplan, og at styret over tid opparbeider seg kompetanse som gjør forvaltningen mer forutsigbar over tid.

2.2 Administrasjon og møteaktivitet

Forvalter er ansatt hos Fylkesmannen i Oslo og Viken. Fylkesmannen fungerer som faglig og administrativt tilknytningspunkt.

Det administrative arbeidet i 2019 har vært knyttet til løpende drift, henvendelser fra grunneiere og andre som har interesser i verneområdet, saksbehandling og møteaktivitet. Det har i tillegg

gått med noe tid knyttet til nye rutiner i det nye fylkesmannsembetet Oslo og Viken.

Forvaltningsstyret har i 2019 hatt 4 møter og 2 befaringer knyttet til tiltak i verneområdet. Forvalter deltok på regional samling for forvaltere og SNO på Skinnarbu 29-30 april og Miljøfagkonferansen i Trondheim 15-17 oktober.

Møteprotokoller, rapporter og annen relevant informasjon blir løpende lagt ut på forvaltningens hjemmeside.

2.3 Besøksforvaltning

Forvaltningsstyret har vedtatt oppstart av arbeidet med besøksstrategi og har laget prosjektplan for arbeidet som grunnlag for videre arbeid

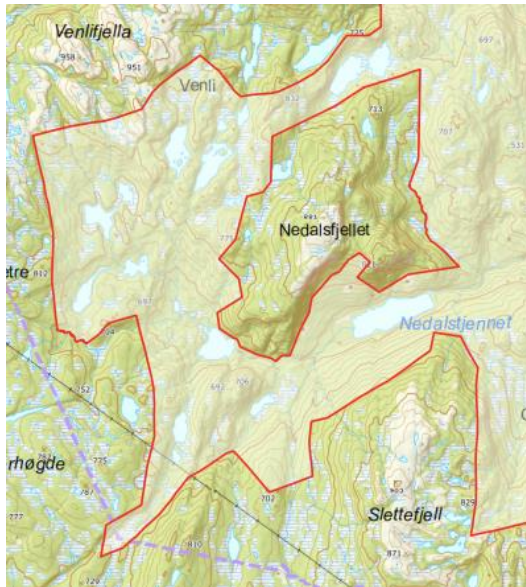
En besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for et verneområde, og skal vise hvilke tiltak som er nødvendig for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping.

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat består av private grunneiendommer, noe som gjør at grunneierinteressene bør tillegges vekt i framtidig besøksforvaltning. En besøksstrategi vil kunne bidra til gode tilretteleggings- og informasjonstiltak som balanserer verneverdier og brukerinteresser og som knytter sammen allerede utførte tiltak med en flerårig tiltaksplan.

Arbeidet har ligget noe på vent dette året på grunn av behov for fokus på løpende saker, men vi satser på å komme videre med dette i 2020.

2.4 Frivillig skogvern

Regjeringen vedtok 20. desember 2019 en utvidelse av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat på nærmere 7 km² i området ved Nedalsfjell i Sigdal kommune.

Området er vurdert som nasjonalt verneverdig og består av variert og gammel skog med et rikt artsmangfold. Det er påvist 32 rødlistearter innenfor utvidelsesarealet, hvorav blant annet huldrestry er vurdert som sterkt truet i Norsk rødliste for arter som Artsdatabanken publiserer.

Huldrestry, Foto: Tom Hellik Hofton

Utvidelsen inngår i regjeringens vedtak om vern av totalt 46 skogområder nasjonalt. Alt vern av skog i Norge foregår i dag enten gjennom vern på statlig grunn eller gjennom ordningen med frivillig vern av skog.

2.5 Informasjon og formidling

Hjemmesiden www.trillemarkarollagsfjell.no oppdateres fortløpende med informasjon om natur- og kulturhistorie, regelverk, informasjonsmaterieell, møtereferater og forvaltning.

Vi har fortsatt et lite opplag av brosjyren med oversiktskart i målestokk 1:75000 som ble trykket i 2009 og kulturminnerapporten fra 2012. Disse kan også lastes ned fra hjemmesiden.

Turkartet "Trillemarka-Rollagsfjell" dekker hele verneområdet med adkomstveier. Tekstsiden av kartet gir god oversikt over hva som finnes av overnatting og opplevelser både i og utenfor verneområdet. Kartet, som inngår i den nasjonale turkartserien, er lagt ut for salg på servicetorgene i de tre Trillemarkakommunene, og distribueres ellers gjennom forretninger og nettbutikker som selger kartserien.

2.6 SNO og politiet

Statens naturoppsyn (SNO) ivaretar kontrollfunksjonen knyttet til gjeldende regelverk i verneområdet sammen med politiet. Samarbeidet mellom forvaltningsmyndighet og SNO lokalt fungerer godt med statusmøter ved behov og lav terskel for kontakt.

Politistillingen som ble opprettet for verneområdet har ikke vært besatt de siste årene, men er etter flere henvendelser fra kommunene og forvaltningen gjenopprettet i form av en kontakt hos Sør-Øst Politidistrikt, lokalisert på Hønefoss. Stillingen omfatter politiansvaret for Trillemarka både når det gjelder etterforskning, oppfølging av

henvendelser fra Forvaltningsstyret, andre henvendelser, samt oppsynsvirksomhet. Stillingen skal være et kontaktpunkt for alle som har behov for kontakt med politiet i saker vedr Trillemarka, også i saker som ikke dreier seg om etterforskning av kriminelle forhold.

Hovedtyngden av SNO sitt arbeid består i oppsyn knyttet til verneverdiene. Dette innebærer kontroll av aktiviteter og motorferdsel, oppfølging av dispensasjoner gitt av forvaltningsmyndigheten og informasjon til brukere av området.

SNO utfører løpende overvåkning og registrering av rovfugllokaliteter, hekkeplasser for sårbare fugler og spillplasser for skogsfugl.

En stor del av SNO sitt arbeid i 2019 har vært knyttet til kontroll av dispensasjoner tilbake til 2014. Tilsynet avdekket flere ureglementerte tiltak knyttet til gravearbeider og tilbygg. Tiltakene ble fulgt opp av forvaltningen med befaringer og pålegg om retting.

Bestillingsdialogen for 2019 lot oss beholde ferdsestilleren ved Madonnastien, og vi fikk tilskudd på kr. 80 000,- til tilretteleggingstiltak (vedlegg 1). Tildelingen er brukt til steinsetting langs stien ved Buvatn/Storvatn. Planlagte tiltak i Rollagsfjellområdet ble ikke igangsatt dette året, og midlene ble tilbakeført.

For nærmere opplysninger om bruk av midler gjennom bestillingsdialogen og SNO sitt arbeid i verneområdet, henvises det til årsrapport fra SNO for 2019 som kan lastes ned på www.trillemarkarollagsfjell.no

2.7 Tilrettelegging i verneområdet

Stier og løypetraséer som var i bruk på vernetidspunktet er registrert og kartfestet gjennom forvaltningsplanarbeidet. Disse skal jfr. verneforskriften kunne merkes, ryddes og vedlikeholdes i samsvar med forvaltningsplanen. Dette gjelder også nødvendig motorferdsel ved stikking og oppkjøring av kartfestede skiløyper.

Ut over enkel merking og skilting av eksisterende stier og løyper etter lokalt initiativ og gjennom bestillingsdialogen med SNO, har forvaltningsstyret valgt å være forsiktig med kanalisering. Dette for lettere å kunne ta tak i problemer knyttet til ferdsel når behovet melder seg, og for å fordele trykket på de mange veiene som fører inn til området uten å gjøre "politikk" ut av det. Av samme grunn har styret valgt å ikke definere innfartsveier.

Løypekjøringen i verneområdet ivaretas av privatpersoner og løypelag i samarbeid med kommunene. Løypene kjøres med snøscooter med slodd eller sporsetter etter kartfestede traséer.

2.8 Tilrettelegging i randområdet

Madonnaen på Bjørneskortenatten i Eggedal vestfjell er et mye brukt turmål både for innenbygdsboende, hyttefolk og tilreisende. Skulpturen, som ble satt opp i 2009, står 100 m fra vernegrensa og byr på panoramautsikt over store deler av verneområdet og tilgrensende områder.

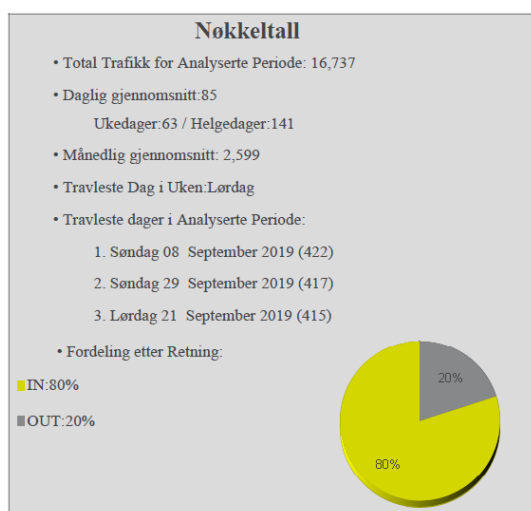
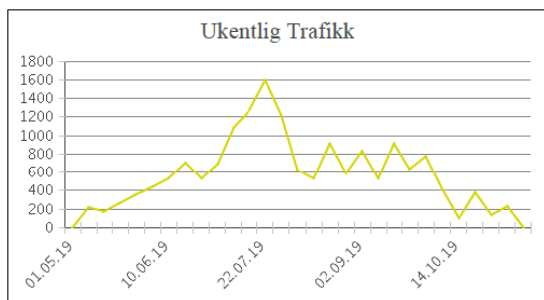
Ferdseleden viste seg raskt å bli større enn det var mulig å forutse, noe som førte til stor slitasje og erosjon på det opprinnelige stisystemet. Eggedal

Turlag og Sigdal kommune har arbeidet med tilrettelegging og utbedring av stier og parkering for å kanalisere ferdselen og legge til rette for besøkende.

Steinsettingen, som er utført av sherpaer, er imponerende utført og en opplevelse i seg selv. Forvaltningsstyret har samarbeidet med prosjektet og støttet tiltaket med fondsmidler over flere år.

Stien hevdet seg i toppen og fikk fylkesprisen og publikumsprisen i Gjensidigestiftelsens kåring av Norges beste turrute høsten 2018. Som fylkesvinner gikk stien videre i konkurransen om Norges beste turrute våren 2019. Madonnastien holdt ikke til topplisering i innspurten her, men vi må likevel se oss svært fornøyd med det fokuset det ble på denne spesielle turopplevelsen langt utover Sigdal og Numedal sitt nedslagsfelt.

Figurene under viser total trafikk på like oppunder 17 000 passeringer, ukentlig trafikk og nøkkeltall for 2019:

Madonnaen har blitt en «hit» som bekrefter at etablering av turmål umiddelbart utenfor vernegrensa er et godt eksempel på hvordan

ferdsel kan kanaliseres utenfor verneområdet samtidig som opplevelsen av området ivaretas.

2.9 Saker til behandling

Søknader om tillatelse til motorferdsel eller ulike typer tiltak i verneområdet blir behandlet etter de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften. Tiltak som ikke er hjemlet i verneforskriften blir vurdert etter den generelle dispensasjons-bestemmelsen (§ 48) i naturmangfoldloven.

Flerårige dispensasjonen for motorisert ferdsel i verneområdet praktiseres når dette er naturlig, og mengden søknader vil derfor variere fra år til år. Løypekjøring langs etablerte traséer som er kartfestet i godkjent forvaltningsplan er direkte hjemlet etter § 4 punkt 5 i verneforskriften. Dispensasjoner for privat transport til husvære er gitt for et bestemt antall turer med krav om rapportering i etterkant. Innvilgede turer blir ikke alltid benyttet fullt ut. Rapporteringen viser at ca. 60-70 % av turene knyttet til gjeldende dispensasjoner benyttes.

I tillegg til motorferdsel, ble det i 2019 behandlet søknad fra NIBIO om retaksering av biologisk mangfold i Heimseteråsen, landingstillatelse for helikopter for vannprøvetaking (NIVA) og klagesak fra Naturvernforbundet i Buskerud på vedtak om ny løypestrasse. Det ble videre gjort vedtak knyttet til oppfølging av rapporter fra SNO om ulovlige forhold i verneområdet.

Alle søknader som er behandlet etter verneforskriften eller naturmangfoldloven (NML) blir fortløpende lagt inn i Miljøvedtaksregisteret www.miljovedtak.no (vedlegg 2)

Saker behandlet i 2019:

Hjemmel	Tekst	Innv	Delvis	Avsl	Annet
§ 5.3 (forskrift)	Klagesak løypestrasse, Omgjøring av vedtak				1
§ 5.12.a (forskrift)	Motorferdsel, N. Folkehjelp	1			
§ 5.12 b,d (forskrift)	Motorferdsel (snøscooter)	11			
§ 48 (NML)	Vannprøver NIVA (helikopter)	1			
§ 48 (NML)	Forskning, NIBIO	1			
§ 48 (NML)	Hønefugltaksering, Sigdal og Eggedal JFF	1			
§ 69 (NML)	Håndheving og sanksjoner, Pålegg om retting				3

Vedlegg 1

Oversikt over søknad og økonomisk tildeling gjennom Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS) 2019.

Søknad om midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

TILTAK						
Oversikt over alle tiltak						
Pri.	Navn	Tiltakskategori	Tiltakstype	Verneområde	Øk. ansvarlig	Beløp
1	Ferdsestiller Madonnastien	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (V00001863)	Forvaltningsm.	1
2	Steinsetting over bekker (hoppesteiner)	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (V00001863)	Lokalt SNO	50 000
3	Tilrettelegging Rollagsfjell	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (V00001863)	Lokalt SNO	30 000
						80 001

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

Oversikt	Søknad	Saksbehandling	Rapport
----------	--------	----------------	---------

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Ferdsestiller Madonnastien	Annet		Forvaltningsmyndighet	Behandles av SNO-S og svar kommer derfra.
2	Steinsetting over bekker (hoppesteiner)	OK	50 000	Lokalt SNO	
3	Tilrettelegging Rollagsfjell	OK	30 000	Lokalt SNO	
Antall: 3			80 000		

Vedlegg 2

Oversikt over behandlede saker 2019 som ligger i Miljøvedtaksregisteret.

Motorferdsel til Venliseter, Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	31.10.2019	Verneområder
Motorferdsel til seter og båthus, Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	31.10.2019	Verneområder
Motorferdsel til seter, Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	30.10.2019	Verneområder
Motorferdsel til Gamlesetra og Sinerbu, Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	30.10.2019	Verneområder
Motorferdsel til Båsumseter, Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	30.10.2019	Verneområder
Motorferdsel til seter i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	29.10.2019	Verneområder
Motorferdsel til hytter i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	28.10.2019	Verneområder
Motorferdsel til husvære i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	28.10.2019	Verneområder
Landingstillatelse for helikopter i forbindelse med vannprøvetaking, NIVA, i Trillemarka-Rollagsfjell NR	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	20.08.2019	Verneområder
Retaksering av biologisk mangfold i Trillemarka-Rollagsfjell NR, NIBIO, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	04.06.2019	Verneområder
Hønefugltaksering i Trillemarka-Rollagsfjell NR, Sigdal og Eggedal JFF, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	21.05.2019	Verneområder
Motorferdsel til seter i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	25.02.2019	Verneområder
Motorferdsel til seter i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	25.02.2019	Verneområder
Motorferdsel til hytter i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	25.02.2019	Verneområder
Omgjøring av vedtak om ny løypebane i Trillemarka-Rollagsfjell NR ! Flere vedtak på samme sak		Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	20.02.2019	Verneområder
Motorferdsel i tråd med øvingsplan, Norsk Folkehjelp Veggli og Rollag, dispensasjon	 Last ned vedtak	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat	20.02.2019	Verneområder

Norges nasjonalparker

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Mellom de to dalførene Sigdal og Numedal ligger Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Området består hovedsakelig av gammel skog som er lite påvirket av mennesker i nyere tid.

Her kan du oppleve naturskog med stor variasjon i vegetasjon og arter i et landskap som strekker seg fra dype bekkekløfter til myrlendt gammelskog og snaufjell med vidt utsyn. Sammen med setermiljøer og kulturminner som vitner om generasjoners bruk av utmarka utgjør dette et sammenhengende skogområde som er rikt både på naturverdier og kulturhistorie.

Kontaktinformasjon Norges nasjonalparker

Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no
Nett: www.miljodirektoratet.no
Post: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010, Trondheim